

Ναυπάκτου Ιερόθεος: Το Ρωμαίο Πατριαρχείο Αντιοχείας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Τό Πατριαρχείο Ἀντιοχείας ὡς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἀρχαιότατο, ἀφοῦ στήν Ἀντιόχεια πού ἦταν ἀρχαία ἐλληνική πόλη πού ιδρύθηκε τό 300 π.Χ., ἀναπτύχθηκε μιά ἀπό τίς ἀρχαῖες Χριστιανικές Ἐκκλησίες, ὅπου γιά πρώτη φορά οἱ Μαθητές τοῦ Χριστοῦ ὀνομάστηκαν Χριστιανοί (Πρ. ια΄, 26). Καί στήν Ἐκκλησία τῆς Ἀντιόχειας μέ τήν ἐντολή τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἀποφασίσθηκε νά γίνη ἀποστολή στά Ἕθνη καί ἀνέθεσαν τό ἔργο αὐτό στόν Ἀπόστολο Παῦλο καί τόν Ἀπόστολο Βαρνάβα (Πρ. ιγ΄, 1-3).

- Του Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιεροθέου – Δημοσίευμα στα «ΝΕΑ» την 21-12-2024

Έτσι, τό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας μέ ἔδρα τήν Ἀντιόχεια ἀνήκει στά πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα, κατέχοντας μέχρι σήμερα τήν τρίτη θέση, μετά τήν Κωνσταντινούπολη καί τήν Ἀλεξάνδρεια. Τόν 14ο αἰώνα μ.Χ. ἀπό διάφορα γεγονότα ἡ ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου μεταφέρθηκε ἀπό τήν Ἀντιόχεια πού σήμερα ὑπάγεται στήν Τουρκία, στήν Δαμασκό τῆς Συρίας, μιά ἀπό τίς ἀρχαιότερες κατοικημένες πόλεις ἀπό τό 5.000 π.Χ. ὅπου ὑπάρχει μέχρι σήμερα. Ἐπίσης, τό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἐκτός τῆς Συρίας ἔχει τόν Λίβανο καί ἐπαρχίες στήν Τουρκία, τήν Ἀραβία κ. ἄ.

Ἡ Συρία εἶναι μιά πολυεθνική, πολυθρησκευτική καί πολυχριστιανική περιοχή. Ὡς πρὸς τό πολυεθνική χωρίζεται σέ τρεῖς ἐθνότητες, τοὺς Σύρους πού κατάγονται ἀπό τοὺς Ἀσυρίους, ἕναν ἀρχαῖο πολιτισμό ἀπό τό 2.500 π.Χ. στήν Μεσοποταμία, τοὺς Ἀσυρίους-Ἀραμαίους πού ἐπίσης προέρχονται ἀπό τήν Μεσοποταμία, καί τοὺς Ἄραβες. Ὡς πρὸς τήν πολυθρησκευτικότητα οἱ Σύροι εἶναι Χριστιανοί καί Μουσουλμάνοι, καί ὡς πρὸς τήν πολυχριστιανικότητα εἶναι Ὁρθόδοξοι, Σύροι ὀρθόδοξοι-Ἀντιχαλκηδόνιοι, Μαρωνῖτες-Μονοθελῆτες, «Ρωμαιοκαθολικοί», Προτεστάντες κ.ἄ. Ἀπό θρησκευτικῆς πλευρᾶς τό 74% εἶναι Σουνίτες Μουσουλμάνοι, τό 12% Ἀλαούιτες καί τό 10% Χριστιανοί ὅλων τῶν ἀποχρώσεων.

Παρατηρῶ ὅτι τόν τελευταῖο καιρό γίνεται λόγος ἀπό διάφορους μελετητές γιά Χριστιανούς Λεβαντίνους ἢ Ἑλληνορθοδόξους πού κατοικοῦν στήν Συρία καί τόν Λίβανο. Δέν ἰσχύει οὔτε τό ἕνα οὔτε τό ἄλλο. Λεβαντῖνοι χαρακτηρίζονται οἱ δυτικοί Χριστιανοί πού πῆγαν στήν Μέση Ἀνατολή. Οἱ Χριστιανοί πού εἶναι γηγενεῖς καί ἀνήκουν στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἀποκαλοῦνται Ρούμ Ὁρθοντοξ, δηλαδή Ρωμηοί Ὁρθόδοξοι, πού ἦταν ἐπαρχία τῆς Χριστιανικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας μέ ἔδρα τήν Κωνσταντινούπολη, καί ἱστορικά ἐκεῖ ἔχουν τήν ἀναφορά τους.

Ὁ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης ὅταν πῆγε στήν Συρία καί τό Λίβανο τό ἔτος 1972 γιά νά διδάξη στήν Μπελεμέντειο Θεολογική Σχολή συνάντησε τοὺς Ρωμηοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς καί στήν συνέχεια ἀνέπτυξε τά σχετικά μέ τήν Ρωμηοσύνη.

Τό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἵδρυσε καί λειτουργεῖ ἕνα Πανεπιστήμιο στήν Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μπέλεμεντ Λιβάνου, στό ὁποῖο ὑπάρχουν διάφορα Τμήματα-Σχολές, ὅπως Θεολογική, Ἀρχιτεκτονική, Ἱατρική, Φιλολογίας κλπ. Πρόκειται γιά ἕνα πολύ ὀργανωμένο Πανεπιστήμιο μέ σημαντικές συνέπειες γιά ὅλη τήν περιοχή τοῦ Πατριαρχείου.

Γιά τρία χρόνια, 1987-1990, καί στήν συνέχεια τά ἔτη 2000-2001 δίδαξα στήν Μπελεμέντειο Θεολογική Σχολή τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, καί ἐπειδή στόν Βόρειο Λίβανο ὅπου εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ Πανεπιστημίου γινόταν ἐμφύλιος πόλεμος, καί ὅλη ἡ περιοχή ἦταν ἀποκλεισμένη ἀπό στεριά, θάλασσα καί ἀέρα, πηγαινα στόν Βόρειο Λίβανο (Τρίπολι Λιβάνου) διά τῆς Δαμασκοῦ. Ἔτσι, στήν Δαμασκό γνώρισα τήν ὅλη ἐκκλησιαστική δραστηριότητα τοῦ Πατριαρχείου μέ θεία Λατρεία, ποιμαντικές δράσεις, ὁμιλίες, συγκεντρώσεις φοιτητῶν, ἀγρυπνίες κλπ. Νά θυμίσω ὅτι στήν Συρία καί τόν Λίβανο ἕνας ἀπό τούς δύο «χορούς» τῶν ψαλτῶν στήν Ἑκκλησία ψάλλει ἑλληνικά γιά νά θυμίζουν τήν καταγωγή τους ἀπό τήν Ἀνατολική Ρωμαίικη Αὐτοκρατορία-Βυζάντιο.

Αὐτή τήν ἐκκλησιαστική δραστηριότητα τήν συνάντησα σέ πολλές πόλεις τῆς Συρίας, ὅπως τήν Ταρτούς, τήν Λατάκεια, τό Χαλέπι, τήν Χόμς, πλησίον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ὀνομαστή κοιλάδα τῶν Χριστιανῶν, μέ κέντρο τήν Ἱερά Μονή ἀγίου Γεωργίου, τήν περίφημη Ἱερά Μονή Κοιμήσεως Σεῖντνάγια πού ἀσκεῖ μεγάλη ἐπιρροή στήν περιοχή.

Ὁ σημερινός Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰωάννης Γιαζεζί, πολλοί Μητροπολίτες, Ἐπίσκοποι, Κληρικοί καί θεολόγοι γνωρίζουν καλά τήν ἑλληνική γλώσσα, καυχῶνται ἐπειδή εἶναι Ρωμηοί Ὀρθόδοξοι καί ἀγαποῦν τήν Ἑλλάδα. Φυσικά καυχῶνται γιά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Δαμασκηνό, τόν μεγάλο καί κορυφαῖο Πατέρα τῆς Ἑκκλησίας, τούς ἁγίους Ἐφραίμ καί Ἰσαάκ τούς Σύρους, τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο κ.ἄ.

Ἡ δυναμική καί δραστήρια Ὀρθόδοξη Ἑκκλησία τῆς Ἀντιόχειας περνᾷ αὐτήν τήν περίοδο μεγάλη δοκιμασία, ὅπως καί ὅλοι οἱ Χριστιανοί τῆς Συρίας καί τοῦ Λιβάνου, γιατί δέν γνωρίζουν πῶς θά ἐξελιχθῇ ἡ νέα κατάσταση. Γι' αὐτό εἶναι μέσα στήν προσευχή μας καί τήν καρδιά μας, καί ἡ Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἔχει ἀνακοινώσει, εἶναι ἑτοιμη νά συνδράμῃ μέ ὅποια βοήθεια χρειασθῇ, ὅπως τό ἔκανε καί μέχρι σήμερα.